ХУЛОСАИ
шурои диссертатсионии 6D.KOA-113 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ

Парвандаи аттестатсионии № _____
Қарори шурои диссертатионӣ аз 22.09.2026, № 12

Барои сазовор донистани Раҳмонзода Наргис Раҳмон, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ.

Диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзуи «Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.3. Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ ба ҳимоя 30 июни соли 2026 таҳти протоколи №10 дар шурои диссертатсионии 6D.KOA-113 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17), ки дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2024, №184ш/д таъсис дода шудааст, барои њимоя қабул карда шуд.

Довталаби дараҷаи илмӣ Раҳмонзода Наргис Раҳмон, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, 05-уми марти соли 1991 таваллуд шудааст. Соли 2015 зинаи магистратураи Донишгохи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуровро аз рӯи ихтисоси забон ва адабиёти тољик хатм намудааст. Диссертант Раҳмонзода Наргис Раҳмон ҳамчун унвонҷӯи кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики Донишгохи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров ба њисоб мерафт.

Раҳмонзода Наргис Раҳмон аз соли 2023 инҷониб ба ҳайси муаллимаи кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики факултети филологияи тоҷики Донишгоҳи Давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров фаъолият дорад.

Диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики Донишгохи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Гафуров иљро карда шудааст.

Роҳбари илмӣ: Набизода Муҳаббат Набиҷон – номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров”.

Муқарризони расмӣ:

Негматов Садуллоҷон Эргашевич – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забоншиносии умумӣ ва типологияи муқоисавии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

Ғаниева Бунафша Ҷумабоевна – номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи психология ва социологияи идоракунии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар: Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни дар тақризи мусбати худ, ки аз тарафи номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёт Холбобоева Х.Б. ва доктори илмҳои филологӣ, профессор, мудири кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни Қосимӣ С.А. навишта шуда, дар ҷаласаи кафедраи методикаи таълими забои ва адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ (Протоколи № 1 аз «25» августи соли 2026) баррасӣ гардида, аз тарафи ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни, доктори илмҳои таърих, профессор Ибодуллозода А.И. санаи 28 августи соли 2026 тасдиқ шудааст.

Дар тақризи додашудаи муассисаи пешбар қайд карда шудааст, ки диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзуи «Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо» кори мукаммали илмӣ буда, ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рисолаҳои номзадӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он шоистаи дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика 5.3.5.3 Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ мебошад. Диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ буда, муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика 5.3.5.3 Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ сазовор аст.

Муҳимтарин интишороти муаллиф доир ба мавзуи диссертатсия:

А) Мақолаҳои чопшуда дар нашрияҳои бақайдгирифтаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1-М] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н.Р. Татбиқи муносибати босалоҳият зимни таълими калима ва воҳидҳои фразеологӣ / Раҳмонзода (Ҳомидова) Н.Р. [Матн]. // Номаи донишгоҳ. Хуҷанд, – 2023. – № 4 [77] – С.206-211. (ISSN 2077-4990)

[2-М] Раҳмонзода Н.Р. Таълими хусусият ва вазифаҳои воҳидҳои фразеологӣ [Матн] Раҳмонзода Н.Р. // Паёми Донишгоҳи Хоруғ. Хоруғ2025.– №3 (03)–С.106-111. (ISSN 2664-5696) 39

[3-М] Раҳмонзода Н.Р. Баъзе вижагиҳои омӯзиши фразеологизмҳо дар мактаб // Номаи Донишгоҳ. Хуҷанд.-2025, №4 (82)– С. 294-267. (ISSN 2077-4990)

[4-М] Раҳмонзода Н.Р. Принсипҳои ташаккули салоҳияти иртиботӣ дар раванди таълими калима ва таъбирҳо [Матн] / Набизода М.Н., Раҳмонзода Н.Р. // Номаи донишгоҳ. Хуҷанд. - 2026, №1 (86) –С. 140-146. [ISSN 2077-4990] (ҳаммуаллиф Набизода М.Н.)

[5-М] Раҳмонзода Н.Р. Китоби насли нав - равзана ба оянда. [Матн] / Ш. С. Солеҳзода, Н. Р. Раҳмонзода // Номаи донишгоҳ. – Хуҷанд, 2026. –№2 (87). – С. 230-240. (ISSN 2077-4990) (ҳаммуаллиф Солеҳзода Ш.С.)

Б). Интишорот дар дигар маҷаллаҳои илмӣ:

[6-М] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н. Хусусиятҳои ташкили усули интерактивӣ дар раванди таълим // Ҳомидова Н. [Матн]. //Актуальные

практической конференции, Худжанд. Кова, 2025. С.294-300(ҳаммуаллиф Тиллохоҷаева М.Н.);

[16-М] Раҳмонзода Н.Р. Хусусиятҳои омӯзиши фразеологизмҳо ҳамчун омили ташаккули маҳорати суханварӣ. [Матн] / Н.Р. Раҳмонзода // Пешвои миллат ва масъалаҳои рушди забони тоҷикӣ. Маводди конференсияи ҷумҳуриявӣ. – Хуҷанд: Ношир, 2026. –С.337-346 ТДУ811.222.8.22. ТКБ-81.2 Тоҷ. П 46 ISBN 978-99985-72-98-0;

[17-М] Раҳмонзода Н.Р. Нақши фразеология дар ташаккули фарҳанги нутқи муҳассилин. (Раҳмонзода) // [Матн] // Уфуқи андеша. (Ҷилди 8) Маводди конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Муаммо ва дурнамои илми методикаи таълим дар раванди ҷаҳонишавӣ ва рушди инноватсия».–Хуҷанд: Нури маърифат, 2026.-С.132-139 ISBN 978-99975-62-48-7;

[18-М] Раҳмонзода Н.Р. Таълими воҳидҳои фразеологӣ ва ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон. / [Матн] // Раҳмонзода Н.Р. Русский язык и литература в цифровой образовательной среде:теория и практика преподования (коллективная монография). – Хуҷанд: «Технопарк ТГУПБП» – 2026 –С.214-220 УДК 372.8 ББК 74.03 (2р) С. – 87;

[19-М] Раҳмонзода Н.Р. Хусусиятҳои омӯзиши фаъолгардонии фразеологизмҳо ҳамчун омили ташаккули маҳорати суханварӣ. [Матн] / Н.Раҳмонзода // Масъалаҳои мубрами забоншиносии типологӣ, германӣ ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ. – Хуҷанд, Ношир, 2026. – С.330-339.

[20-М] Раҳмонзода Н.Р.Рушди фарҳанги нутқи хонандагон дар асоси омӯзиши воҳидҳои фразеологии забони тоҷикӣ. [Матн] / Н.Раҳмонзода // Интеграция науки, языка и образования: современные методические подходы». 29 июня 2026 года. – Фергана, Центр педагогического мастерства Ферганской области, 2026. –108-113 с.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои зерин ворид шудаанд:

Ниёзи Акбар Неъмат – номзади илмҳои педагоги, омӯзгори кафедраи методикаи таълими ибтидоии МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав». Устод Ниёзи Акбар Неъмат дар такризи худ қайд мекунад, ки бо вуҷуди арзиши назариявӣ ва амалии натиҷаҳои бадастомада, дар автореферати диссертатсия баъзе ҷанбаҳое низ мушоҳида мегарданд, ки метавонанд ҳамчун эрод ё пешниҳоди илмӣ мавриди баррасӣ қарор гиранд.

1. Дар қисмати таълими услубшиносӣ (саҳ. 14) хуб мешуд, ки намунаҳои бештари матнҳои расмӣ-корӣ низ баррасӣ мешуданд.

2. Дар рӯйхати интишороти муаллиф баъзе номувофиқатиҳои техникӣ дар танзими ҳуруф ба чашм мерасанд.

3. Дар матни автореферат истифодаи истилоҳҳои «салоҳияти коммуникативӣ» ва «салоҳияти иртиботӣ» гоҳҳо ба ҷойи якдигар омадаанд, ки ягонагии истилоҳотиро талаб мекунад.

Камбудӣ ва норасоихои зикршуда арзиши комили илмӣ ва дастовардхои назарраси диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмонро дар мавзуи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” халалдор намекунад.

Бобосодиқ Латифов – номзади илми педагогӣ, дотсенти кафедраи таълими синфҳои ибтидои Донишгоҳи давлатии Фарғона Ҷумҳурии Ӯзбекистон. Муқарриз эрод надорад.

3. **Ҷалолова Зухро Абдусаломовна** - номзади илми педагогӣ, дотсенти кафедраи забони давлатӣ ва забонхои хориҷии Донишкадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон. Устод Ҷалолова З.А. дар такризи худ кайд намудааст, ки сарфи назар аз бартариҳои зиёди кор, зарур аст, ки баъзе данбахо такмил дода шаванд:

1. Дар матни автореферат (сах. 12) тахлили хатохои маъмули хонандагон метавонист бо нишон додани намунахои бештари хатохои услубии нутки хаттӣ васеътар гардад.

2. Накши усули «Синквейн» ва «Харитаи семантикӣ» ба таври назариявӣ зикр шудааст, аммо хуб мешуд, ки намунаи пурраи як супориш дар заминай ин методхо оварда мешуд.

3. Дар хисмати адабиёти истифодашуда, баъзе сарчашмахри солхои охир (2024-2025) ниёз ба танзими дахихтари библиографӣ доранд.

4. **Темирова Х.И**. – номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи забони давлатӣ ва ҷомеъшиносии тоҷикии Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.Осимӣ дар шаҳри Хуҷанд. Темирова Х.И. дар тақризи худ қайд намудааст, ки дар баробари муваффакиятҳои зикршуда, хотиррасон кардани баъзе камбудиҳои ҷузъӣ ва техникӣ ба фоидаи кор хоҳад буд:

1. Дар матни рисола баъзе ғалатҳои имлои ва техникӣ ба назар мерасанд, ки ҳангоми омода намудани нусхаи ниҳоӣ бояд ислоҳ шаванд.

2. Муаллиф метавонист, ки дар боби сеюм намунаҳои бештари машқҳои интерактивӣ ва технологияҳои иттилоотиро барои ташаккули нутқи иртиботии хонандагон пешниход намояд. Эродҳои зикршуда ба арзиши бунёдии илмии фишурда таъсири манфи намерасонанд.

Интихоби муқарризони расмӣ дар асоси пешниҳоди комиссияи ташхисии Шурои диссертатсионӣ, инчунин, бо мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувори онҳо дар доираи таҳқиқи масъалаҳои ҳамкориҳои тиҷоратӣ ва сармоягузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Халқии Хитой, мутобиқ ба шароити тағйирёбандаи геоиқтисодии ҷаҳонӣ, мавҷудияти интишороти онҳо дар соҳаи мазкур ва қобилияти баҳодиҳӣ ба аҳаммияти илмию назариявии диссертатсия, ҳамчунин бо розигии шахсии муқарризон барои пешниҳоди тақриз тасдиқ шудааст.

Интихоби муассисаи пешбар бо он асоснок карда шудааст, ки Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон дар самти илми дахлдор шинохташуда буда, қодир аст, ки арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро баҳо диҳад.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

– аз нуқтаи назари танқидӣ анъанаҳои мавҷудаи низоми таълим ва таҷрибаи ҷаҳонии таҳсилот таҳлил ва баҳо дода шуда, истифода бурдан аз шаклу усулҳои муфиди он ҳангоми ҷорӣ намудани асосҳои илмӣ-методии

истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон омӯхта шудааст;

– раванди сифати таълими забони тоҷикӣ дар дар асоси таҳлили адабиёти илмӣ оид ба педагогика, методикаи таълими забони тоҷикӣ, забоншиносӣ, равоншиносӣ, муқарраротн назариявии ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон дар раванди омӯзиши калима ва таъбирҳо ошкор ва муайян карда шудааст;

– самтҳои асосҳои илмӣ-методии истифодаи самаранокии омӯзиши калима ва таъбирҳо дар МТМУ дар асоси салоҳияти иртиботӣ дар таҷриба ошкор карда шудаанд;

– асосҳои илмӣ-методии истифодаи маълумоти илмӣ дар бораи малакаҳои нутқ, тафаккур ва салоҳияти иртиботии хонандагон ба даст омаданд, ки ба густариши заминаи педагогӣ ва равонӣ барои таҳияи системаи аз ҷиҳати методӣ самарабахши кор оид ба такмил додани нутқи хонандагон мусоидат намуда, ба таври васеъ татбиқ карда шудаанд;

– тамоюлҳои рушди асосҳои илмӣ-методии таълими забони точикӣ ба хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо муқаррар карда шудаанд;

– марҳилаҳои ташаккули моҳият ва мазмуни низоми асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсхои забони точикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон муайян карда шуда, ҷанбаҳои педагогию психологии раванди таълим ба инобат гирифта шудааст;

– асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони точикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон ташкил карда шуда, самаранокии он натиҷагирӣ ва муқоиса карда шудааст;

– асосҳои илмӣ-методии таълими таҳия шуда, технологияи омӯзиши мафҳумҳои калима ва таъбирҳо дар асоси муносибати босалоҳият ба таълим таҳия шудаст;

– натиҷаҳои таҳқиқот оид ба асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони точикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон ба тариқи озмоишӣ мавриди санҷиш қарор дода шудааст;

– амсилаи (барномаи) методе, ки раванди азхудкунии маъноҳои калима ва таъбирҳоро бо вазъияти воқеии муошират пайваст мекунад, коркард ва пешниҳод шудааст.

Аҳаммияти натиҷаҳои таҳқиқот барои назария бо он асоснок карда шудааст, ки:

- таҳқиқоти олимон оид ба асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон ҳаматарафа мавриди омӯзиш ва таҳлилу баррасӣ қарор дода шудаанд;

- проблема ва асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон муайян ва коркард карда шудаанд;

- самаранокии моделҳои пешниҳодшуда оид ба асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар

проблемы филологии / Маводди конференсияи байналмилалӣ // Фарғона. – 2023. – С.368 -371

[7-M] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н. Ташаккули салоҳияти коммуникативӣ зимни таълими синонимҳо дар МТМУ. Ҳомидова Н. [Матн]. // O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a’zosi, Farg‘ona davlat universiteti dotsenti Isomiddinov Farhod tavalludining 80 yilligi munosabati bilan «O‘zbek va tojik adabiyotida zullisonaynlik an’anasi» mavzusida o‘tkazilgan xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – 2024. –С. –170- 175

[8-M] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н. Муносибати босалоҳият дар омӯзиши забони тоҷикӣ //Н.Ҳомидова [Матн]. // Маҷмуаи мақолоти илмӣ. Масъалаҳои мубрами филологияи тоҷику ӯзбек. Хуҷанд. –2024. – С.764-776

[9-M] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н. Таълими фразеология ва асосҳои назарии ташаккули салоҳияти иртиботӣ // Н.Ҳомидова. [Матн]. Маводди конференсияи байналмилалӣ: «Муаммоҳои илму фан аз нигоҳи муҳаққиқон (дар ҳамкорӣ бо Маҷаллаи байналмилалии «Interpretation and researches», дар Google scholar индексасатсия шудааст) Фарғона, 25.05. 2024-С.48-53;

[10-M] Раҳмонзода Н.Р. Омӯзиши таълими синонимҳо тавассути дарсҳои интерактивӣ Раҳмонзода Н.Р. [Матн]. // Раҳмонзода Н. Масъалаҳои мубрами филология: ҳадаф ва дурнамо (маводди конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ, шаҳри Хуҷанд 19-20-уми декабри соли 2024). –Хуҷанд: – Кова, 2024. – 1030 с.; ТДУ (УДК) – 8Т2, с.888-892;

[11-M] Ҳомидова Н. (Раҳмонзода). Мулоҳизаҳо доир ба таълими калима ва воҳидҳои фразеологӣ [Матн] / Н.Ҳомидова // Маводди конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ. Нақши санъати тасвирӣ ва ҳунарҳои мардумӣ дар раванди муносибати салоҳиятнокии таълими фанҳои тахассусӣ. Хуҷанд– 2024. – С.212-219;

[12-M] Ҳомидова Н. Р. Асосҳои назариявии ташаккули салоҳияти коммуникативӣ дар таълими синонимҳо. [Матн]. / Н.Ҳомидова (Раҳмонзода) // Уфуқи андеша. (Ҷилди 6). Масъалаҳои мубрами филология: ҳадаф ва дурнамо (маводди конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ, шаҳри Хуҷанд 19-20-уми декабри соли 2024). –Хуҷанд: - Кова, 2024. – 1030 с.;

[13-M] Раҳмонзода Н.Р. Мавқеи воҳидҳои фразеологӣ дар такмили фарҳанги нутқи муҳассилин. /Раҳмонзода Н.Р. [Матн].// Маводди конференсияи илмии байналхалқии «Муаммоҳои илму фан дар шароити ҷаҳонишавӣ». Хуҷанд-Фарғона–2025.– С.589-595 (31.03.2025);

[14-M] Раҳмонзода Н.Р. Таълими воҳидҳои фразеологӣ бо усулҳои муосири таълим дар синфи 7-ум / Н.Ҳомидова //Уфуқи андеша. (Ҷилди 7) Маводди конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Ташаккули салоҳиятҳои омӯзгорони фанҳои филологӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва миёна: дастовард ва муаммоҳо». Хуҷанд – 2025.-С.191-196 ТКБ (ББК)83.5 (5 тоҷ). ТДУ (УДК)82.09. (272.3)У.63 ISBN 978-99975-62-48-7;

[15-M] Ҳомидова (Раҳмонзода) Н.Р. Ташаккули салоҳияти коммуникатсионӣ зимни таълими лексика ва фразеология // [Матн]. Ҳомидова Н. //Актуальные вопросы филологической науки и методики ее преподавания в эпоху инновационного развития (материалы Республиканской научной-

инкишофи нутқи мураттаби хонандагон аз тариқи баргузории корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ собит карда шудаанд;

- вазъи коркарди методии масоили вобаста истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон муайян карда шудаанд;

- дар асоси хулоса ва муқаррароти назариявӣ, ки дар мазмуни диссертатсия инъикос ёфтаанд, барои омӯзгорон тавсияҳои методӣ оид ба таълими забони тоҷикӣ дар ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо коркард ва пешниҳод шудаанд;

- маҷмӯи махсуси вазъиятҳои проблемавӣ кор карда шудаанд, ки омӯзгорон метавонанд дар ҷараёни таълим вобаста ба амалӣ намудани асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон истифода баранд;

- маводи таҳқиқоти диссертатсиониро метавон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар тайёр намудани омӯзгорон истифода намуд;

- тавсияҳои илмӣ-методии коркард ва пешниҳодшуда метавонанд тасаввуроти унвонҷӯён ва аспирантонро оид ба масъалаи мазкур ғанӣ гардонанд;

- натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми коркарди ҷанбаҳои методии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва сифати дониши хонандагон истифода гардида, мавриди таваҷҷуҳи мутахассисони соҳаи педагогика, психология ва методикаи таълим қарор гиранд.

Аҳаммияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- роҳу усулҳои асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон мутобиқ ба талаботи таҳсилоти муосир коркард карда шудаанд;

- интихоби афзалиятҳои махсус ҳангоми татбиқи асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон дар ҷараёни таълим ошкор карда шудааст;

- барномаи мукаммал бо назардошти хусусияти махсуси истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон омода гардидааст;

– мазмуни асосӣ ва хусусиятҳои махсуси ташкили корҳои гуногуни муасири таълимӣ ҳамчун яке аз воситаҳои самараноки асосҳои илмӣ-методии таълими забони тоҷикӣ дар шароити татбиқи ислоҳоти соҳаи маориф муайян карда шудаанд;

– шаклу воситаҳои рақбат пайдо намудани хонандагон дар истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон бо назардошти хусусиятҳои психологӣ, синнусолӣ ва қобилияту шавқу завқи донишҷӯён аниқ карда шудаанд;

– дар ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо роҳҳо ва методҳои таъсирбахши таълим, ки ба омилҳои асосӣ ва қонуниятҳои технологияҳои фаъолияти таълимии дар асосҳои илмӣ-методӣ

қарордоштаи раванди омӯзиши забони тоҷикӣ такя мекунанд, истифода шудаанд;

– асосҳои илмӣ-методии истифодаи калима ва таъбирҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ ва мавқеи он дар инкишофи нутқи мураттаби хонандагон ва аҳамияти он дар ташаккули зеҳни хонандагон шарҳу тафсир карда шуда, дар ҷараёни кори таҳқиқотӣ мафҳуми методикаи таълими ҳамчун як қисми таркибии дидактика ҷиҳати рушди инкишофи зеҳнии хонандагон асоснок карда шудааст;

- тавсияҳои методӣ метавонанд амалан дар раванди омодасозии омӯзгорон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии равияи омӯзгорӣ, дар курсҳои такмили ихтисос ҷиҳати такмили маҳорати касбии омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот ва таҳияи диссертатсияву корҳои дигар илмӣ васеъ истифода шаванд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дараҷаи асоснокӣ ва дурустии илмиву назариявии таҳқиқоти диссертасионӣ, корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ ва хулосаву тавсияҳои пешниҳодшударо бо асосҳои зерин нишон доданд:

– муқаррароти дар таҳқиқот пешниҳодшуда бо нукоти назариявӣ ва методологӣ, асоснокӣ ва комилан мувофиқ будан бо масъала ва предмети таҳқиқот пайваст буда, инкишофи нерӯи зеҳнии хонандагонро дар ҷараёни ҷорӣ намудани ташаккули салоҳиятҳои коммуникативии хонандагон таъмин менамоянд;

– натиҷаи корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ бо роҳи аниқсозӣ, таҳлил ва ҷамъбасти маҷмӯи методҳо, ки аз мақсаду вазифаҳои таҳқиқот бар омада, бо роҳи пурра кардани методикаҳои гуногун ва такя ба таҷрибаи ҳосилшуда дар фаъолияти таълимии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилотӣ ҳангоми гузаронидани пурсишномаҳо ва пурсишҳои даҳонӣ ба даст омадаанд;

- ба таври кофӣ далелнок карда шудани муқаррароти назариявии таҳқиқот дар асоси таҳлилу арзёбии адабиёти илмии педагогию психологӣ ва кори таҷрибавию озмоишӣ оид ба мавзуи таҳқиқот;

- натиҷаву дастовардҳои таҳқиқот бо такя ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилоотию методӣ, педагогӣ, психологӣ, таҳлилу таърифи бисёрсатҳаи мафҳумҳои асосӣ, истифодаи мақсадноки методҳои ҳамдигарро мукаммалкунандаи таҳқиқотӣ, ки ба ҳадаф, предмет, вазифа ва мантиқи таҳқиқот мувофиқанд, таъмин карда шудаанд;

- баррасии натиҷаҳои таҳқиқот дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ, мизҳои мудаввару семинарҳои илмиву методӣ ва омӯзишӣ ва ғ.;

- инъикоси муҳтавои асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмии муаллиф;

- асоснок кардани нуктаҳое, ки дар фарзияи корӣ пешниҳод шудаанд, муқоиса ва таҳлили натиҷаҳои бадастомада дар гурӯҳҳои таҷрибавию озмоишӣ, таҷрибаи шахсии муаллиф ба сифати ташкилотчии корҳои таҷрибавию озмоишӣ ва омӯзгори муассисаи таълимӣ.

Саҳми шахсии унвонҷӯ аз инҳо иборат аст:

- дар иштироки бевоситаи муаллиф дар тамоми марҳилаҳои таҳқиқот ва таҳлили ҳамаҷонибаи масъала;

- дар ҷамъоварии мавод ва таҳлили амиқи адабиёти илмӣ, таҳлил ва шарҳу тафсири маълумоти дарёфтшуда ва ба низомдарории онҳо, коркарди мушоҳида ва таҷрибаву озмоиш бо зикри натиҷаҳои ноилшуда;

- дар банақшагирии дурусту мувофиқи таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишӣ, таҳлили микдорӣ ва сифатии маводу натиҷаҳои дар ҷараёни корҳои озмоишӣ бадастомада;

- дар истифодаи маҷмӯи зиёди методу воситаҳои таҳқиқотӣ вобаста ба мавзуъ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот;

Дар ҷаласа аз 22 сентябри соли 2026 шурои диссертатсионии 6D.КОА-113 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар бораи сазовор донистани Раҳмонзода Наргис Раҳмон бо дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.3. Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ қарор қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ аз 16 нафар узви Шуро, 15 нафар иштирок доштанд, 5 нафар мутахассис аз рӯйи диссертатсияи баррасишаванда мебошанд. Аз 15 нафар аъзои шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: тарафдор – 15 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои беэътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор **Мухаметов Г.Б.**

Котиби илмии шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент **Абдуллоева Т.М.**

22 сентябри соли 2026